

הגיליון מבוסס על ספרי "נתיבי הלכה" על מסכתות הש"ס:
בהסכמת הרבנים הגאונים: הרב שריה דבליצקי זצ"ל,
ויבדלחט"א הרב אשר וייס
והרב שריאל רוזנברג שליט"א.
הארות והערות יתקבלו בברכה.

הלימוד היומי לעילוי נשמת הרב שלום אולתן בן הרב ישראל זצ"ל

כניסת כהן לקודש הקודשים

(נ"א ב') משנה: היה מהלך בהיכל (נכנס ומהלך לתוכו למערב) עד שמגיע לבין שתי הפרוכות (פרופות מן הצפון לדרום, אחת חיצונה ואחת פנימית), המבדילות בין הקודש ובין קודש הקודשים. וביניהן (אויר) אמה. רבי יוסי אומר: לא הייתה שם אלא פרוכת אחת בלבד, שנאמר¹ (בעניין המשכן) "וְהַבְדִּילָהּ הַפְּרוֹכֶת לָכֶם בֵּין הַקֹּדֶשׁ וּבֵין קֹדֶשׁ הַקֹּדֶשִׁים".

שפיר קאמר להו רבי יוסי לרבנן!

ורבנן אמרי לך: הני מילי במשכן. אבל במקדש שני (שהיה גבוה 40 אמה), כיוון דלא הואי אמה טרקסין² ובמקדש ראשון הוא דהואי. ואיסתפקא להו לרבנן (בזמן בניין בית שני) בקדושתיה (של מקום המחיצה) אי כלפנים (קודש הקודשים), אי כלחוץ, ועבוד שתי פרוכות (וביניהן אויר מקום המחיצה).

תנו רבנן: (4) בין המזבח (הפנימי) למנורה (שבדרום) היה מהלך (עד הפרוכת). דברי רבי יהודה. (2) רבי מאיר אומר: בין שולחן למזבח (דרך צפון). (3) ויש אומרים: בין שולחן לכותל.

מאן יש אומרים? אמר רב חסדא: רבי יוסי היא דאמר: פיתחא בצפון קאי. ורבי יהודה אמר לך: פיתחא בדרום קאי.

ורבי מאיר כמאן סבירא ליה? אי כרבי יהודה סבירא ליה, ניעול כרבי יהודה! אי כרבי יוסי סבירא ליה, ניעול כרבי יוסי!

לעולם כרבי יוסי סבירא ליה, ואמר לך, שולחנות צפון ודרום מונחין ומפסקא ליה שולחן, ולא מתעייל ליה. ואיבעית אימא, לעולם מזרח ומערב מונחין. ומשום שכינה לאו אורח ארעא למיעל להדיא.³

(נ"ב א') ורבי יוסי אמר לך, חביבין ישראל, שלא הצריכן הכתוב לשליח.

שיטות הראשונים

פרוכות המבדילות בין הקודש לקודש הקדשים: פסקו הרמב"ם, הרא"ש, והמאירי, שהיו שתי פרוכות, כחכמים, וכתב הרמב"ם, "בבית ראשון היה כותל מבדיל בין הקדש ובין קדש הקדשים, עביו אמה. וכיון שפגנו בית שני נסתפק להם אם עבי הכותל היה ממדת הקדש או ממדת הקדשים, לפיכך עשו קדש הקדשים עשרים אמה תמימות, ועשו הקדש ארבעים אמה תמימות, והניחו אמה יתרה בין הקדש ובין קדש הקדשים. ולא פגנו כותל בבית שני, אלא עשו שתי פרוכות, אחת מצד קדש הקדשים ואחת מצד הקדש, וביניהן אמה פגגד עבי הכותל שהיה בראשון. אבל במקדש ראשון

¹ שמות, פר' תרומה, כולג.

² כך נקראת כותל מחיצה שהפסיק במקדש ראשון, אבל במקדש שני שהיה גבוה מ' אמה לא עשאוהו, לפי שלא היו עוביה אלא אמה, ואינה יכולה לעמוד בגובה מ' אמה. ולהוסיף על עוביה אי אפשר, דכתיב "הכל בכתב מיד ה' עלי השכיל" (דברי הימים א, כח, ט).

³ לילך אצל הכותל הצפוני כל אורך ההיכל, וכל שעה עיניו נזונות מבית קדשי הקדשים דרך הפריפה שכנגדו. רש"י.

נתיבי הלכה - הדף היומי

השתלשלות ההלכה מהדף
עד השולחן ערוך

הגיליון מבוסס על ספרי "נתיבי הלכה" על מסכתות הש"ס:
בהסכמת הרבנים הגאונים: הרב שריה דבליצקי זצ"ל,
ויבדלחט"א הרב אשר וייס
והרב שריאל רוזנברג שליט"א.
הארות והערות יתקבלו בברכה.

הלימוד היומי לעילוי נשמת הרב שלום אולמן בן הרב ישראל זצ"ל

לא היתה שם אלא פרקת אחת בלבד, שנגאמר: "והבדילה הפרקת לכם..." (שמות כו, לג).⁴
מסלול הליכת הכהן הגדול: כתב המאירי שהלכה כרבי יהודה,⁵ ובין מזבח למנורה היה נכנס לפרוכת שבדרום, ומשום
 לפירוף שבצפון. וכן כתב הרא"ש. ואילו והרמב"ם סתם דבריו.⁶
כיוון הנחת השולחנות: פסקו הרמב"ם והמאירי, ששולחנות מזרח ומערב מונחין, וכתב הרמב"ם, "השולחן - הנה ארכו
 שנים עשר טפח ורחבו ששה טפחים, והנה מנח ארכו לארך הבית ורחבו לרחב הבית."⁷

⁴ מקורות: רמב"ם (הל' בית הבחירה ד, ב). רא"ש (הל' סדר עבודת יוה"כ). מאירי (נ"א ב', ד"ה כבר ביארנו).

⁵ וראה רבינו חננאל, שבגירסתו החליף הדעות, וזו דעת רבי מאיר.

⁶ 'ומהלך בהיכל עד שהוא מגיע לקדש הקדשים'. מקורות: רא"ש (הל' סדר עבודת יוה"כ). רמב"ם (הל' עבודת יוה"כ ד, א). מאירי (נ"א ב', סוד"ה כבר ביארנו).

⁷ מקורות: רמב"ם (הל' בית הבחירה ג, יב). מאירי (נ"א ב', ד"ה כבר ביארנו).